

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Затверджено Вченою радою ЗУІ

Протокол №8 від «31» серпня 2023 р.

Голова Вченої ради ЗУІ

С.С. Черничко

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на обрання

вибіркових дисциплін

у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ

I. Загальні положення

1. Положення про порядок реалізації здобувачами права на обрання вибіркових дисциплін у Закарпатському угорському інституті ім. Ференца Ракоці II (далі – положення) забезпечує реалізацію здобувачами Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (далі – інститут) права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої, стаття 62) та Статутом інституту (пункт 3.20.15.).
2. Положення розроблено на підставі законів України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Статуту інституту, рішення Вченої ради інституту, наказів та розпорядження ректора та президента інституту, Положення про організацію освітнього процесу інституту, відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості освіти в європейському просторі вищої освіти.
3. Вимоги положення є обов'язковими для усіх структурних підрозділів інституту, які забезпечують освітній процес, та здобувачів вищої освіти інституту ступеня бакалавра та магістра.

II. Умови організації вибору здобувачами навчальних дисциплін та регуляторні заходи

1. Здобувачі вищої освіти інституту мають право на вибір навчальних дисциплін (у тому числі, практик) у межах, передбачених відповідною освітньою програмою (ОП) та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 і не більше від 30 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.
2. Здобувачі певного рівня вищої освіти інституту мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного підрозділу.
3. Навчальні плани освітніх програм інституту включають обов'язкові дисципліни та передбачають відповідне планування часу, навчального навантаження для вибіркових дисциплін.
4. Інститут пропонує здобувачам вищої освіти реалізувати право на вибір навчальних дисциплін шляхом:
 - а. вибору із каталогу вибіркових дисциплін інституту по рівнях вищої освіти, до якого входять дисципліни запропоновані кафедрами інституту;
 - б. вибору обов'язкових дисциплін навчального плану іншої освітньої програми інституту. Обов'язковою умовою такого вибору є погодження керівника кафедри, на якій реалізується освітня програма, з навчального плану якої обрана дисципліна, з урахуванням пререквізитів обраної дисципліни;
 - в. вибору навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за реалізації здобувачами права на академічну мобільність;
 - г. визнання результатів здобутих у неформальній та інформальній освіті, що поширюється на вибіркові дисципліни ОП. Порядок визнання та перерахування таких результатів визначений Положенням про визнання у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті;

- д. визнання результатів здобутих за іншою ОП в інституті чи в іншому ЗВО замість вибіркового освітнього компонента ОП за якою здійснюється вибір у даному семестрі;
- е. участь у волонтерській діяльності.
- ж. визнання спортивних та інших досягнень згідно чинних нормативних документів ЗУІ.

5. Здобувачу вищої освіти може бути відмовлено в реалізації його вибору та запропоновано здійснити новий вибір, якщо:

- а. кількість здобувачів освіти, які обрали навчальну дисципліну, перевищує 50 осіб, а також кількість здобувачів вищої освіти, які обрали навчальну дисципліну, є меншою за встановлені в інституті мінімуми – 5 осіб;
- б. кількість кредитів за обраними дисциплінами є меншою за необхідну для присвоєння академічної кваліфікації;
- в. наслідком його вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які здобувач може опанувати одночасно, і/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю;
- г. здобувач раніше вже виконав вимоги вибраної дисципліни.

6. За результатами реалізації права здобувача вищої освіти на вільний вибір дисциплін до його індивідуального навчального плану мають бути включені освітні компоненти, сукупний обсяг яких у кредитах ЄКТС забезпечує виконання встановленого навчальним планом річного обсягу навчальних кредитів (60 кредитів ЄКТС) та переведення на наступний курс навчання або допуск до атестації.

7. Обрані здобувачем вищої освіти навчальні дисципліни затверджуються керівником кафедри, на якій навчається здобувач, і вносяться до індивідуального навчального плану здобувача.

8. Здобувачі вищої освіти інституту не можуть вибирати навчальні дисципліни, що аналогічні за змістом з обов'язковими навчальними дисциплінами відповідної освітньої програми.

9. Дисципліни, які внесені до індивідуального навчального плану, є обов'язковими для вивчення здобувачем.

10. Якщо здобувач освіти у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальної дисциплін, відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються за пропозиціями випускової кафедри.

11. Відмова здобувача освіти виконувати сформований індивідуальний навчальний план є грубим порушенням навчальної дисципліни та підставою для відрахування здобувача з інституту за невиконання індивідуального навчального плану.

12. Зміна здобувачем освіти свого вибору після його затвердження можлива винятково за згодою проректора з навчально-методичної роботи інституту, на основі заяви здобувача, подана у Відділ контингенту студентів.

13. Зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються, не допускається, крім випадків, зазначених у пункті IV.7., коли зміна обраних дисциплін допускається до кінця реєстраційного періоду.

III. Формування переліку вибірових навчальних дисциплін

1. При формуванні каталогу вибірових дисциплін необхідно враховувати стратегію розвитку освітньої галузі та інформацію від зацікавлених сторін освітнього процесу (стейкхолдерів).
2. Обсяги та зміст вибірових дисциплін мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість кредитів і форм контролю в семестрі, визначених навчальним планом відповідної освітньої програми.
3. Основними критеріями включання запропонованих кафедрами дисциплін у каталог вибірових дисциплін є спроможність кафедри забезпечити якість навчальних дисциплін.
4. Каталоги вибірових дисциплін інституту, відповідно до пропозицій кафедр інституту, формуються окремо для бакалаврату та для магістратури. При формуванні каталогу вибірових дисциплін враховуються рекомендації та пропозиції основних зацікавлених сторін освітнього процесу. Пропозиції кафедр щодо внесення дисциплін до каталогу вибірових дисциплін можуть бути винесені обговорення на засідання Ради із забезпечення якості вищої освіти інституту. Рекомендований перелік дисциплін подається на затвердження до Вченої ради інституту.
5. Обсяг кожної вибірової дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, форма підсумкового контролю – залік. Кількість контактних годин вибірової дисципліни – 40 (РВО «бакалавр») та 30 (РВО «магістр») годин.
6. Каталог вибірових дисциплін навчального плану щорічно переглядається та оновлюється кафедрами, які забезпечують виконання освітніх програм та Радою із забезпечення якості вищої освіти інституту.

IV. Порядок процесу вибору навчальних дисциплін

1. Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін, оприлюднюють силабуси та презентації навчальних дисциплін каталогу вибірових дисциплін в електронній системі IRIS, у весняному семестрі, відповідно до наказу ректора. Дисциплін вільного вибору можуть викладати виключно науково-педагогічні (НПП) або наукові працівники (НП), хто працюють в Інституті за основним місцем роботи. На рівні вищої освіти «бакалавр» дисципліни вільного вибору можуть викладати старші викладачі, доценти або професори, а на рівні вищої освіти «магістр» співробітники з науковим ступенем. Дисципліни вільного вибору закріплюються за НПП/НП, заміна викладача після завантаження пропозиції у систему IRIS забороняється. У випадку, якщо НПП/НП не може забезпечити викладання вибірової дисципліни, пропозиція видаляється з системи IRIS.
2. Завідувачі кафедр, заступники завідувачів кафедр, координатори кафедр та куратори академічних груп організують ознайомлення здобувачів із порядком, термінами та особливостями запису та формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору.
3. Реєстрація на вивчення вибірових дисциплін на поточний навчальний рік організується кафедрами під час реєстраційного періоду, що визначається графіком навчального року. Здобувачі вищої освіти проводять вибір дисциплін в системі IRIS.
4. У рамках визначених термінів здобувачі ознайомлюються з документацією дисциплін, після цього здобувачі вищої освіти денної та заочної форми навчання вибирають дисципліни за окремим графіком у системі IRIS.

5. Інформацію про вибір здобувачами дисциплін Відділ контингенту студентів передає у кафедри, які відповідають за ОП за якою навчаються здобувачі, та у кафедри, які відповідальні за викладання дисципліни.
6. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини, підтвердженої документально, був відсутній протягом визначеного терміну та не реєструвався на вибірковій дисципліні, має право зробити такий запис протягом першого тижня після того, як він з'явився на навчання. До поважних причин відносяться хвороба студента, його навчання чи стажування в освітніх і наукових установах іноземних держав, призов на військову службу, тощо.
7. На підставі заяв студентів Відділ контингенту студентів формує академічні групи з вивчення вибіркової дисципліни. Чисельність студентів у групі з вивчення вибіркової дисципліни зазвичай 5-50 осіб, у разі рішення кафедри, яка пропонує на вивчення певну дисципліну, кількість студентів може бути обмеженою. Якщо на певні вибіркові дисципліни реєструвалися менше 5 студентів, то такий вибір вважається не здійсненим. Ці здобувачі здійснюють повторний вибір з дисциплін, які доступні у системі IRIS.
8. Інформацію про чисельність здобувачів, які записалися на вибіркові дисципліни, та кількість сформованих академічних груп Відділ контингенту студентів передає у Ректорат та кафедри для розрахунку навчального навантаження, формування штатів науково-педагогічних працівників та складання розкладу.
9. Якщо здобувач виявив бажання вивчати дисципліну з переліку дисциплін навчального плану іншої освітньої програми, то він зобов'язаний подати заяву на ім'я завідувача кафедри, яка забезпечує виконання відповідної освітньої програми протягом реєстраційного періоду. Запис на навчальні дисципліни можливий після погодження завідувача відповідної кафедри.
10. Порядок вибору начальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти в рамках академічної мобільності регламентує Положення про академічну мобільність інституту.
11. Здобувач, який навчається за іншою ОП в інституті чи в іншому ЗВО, може звертатися із заявою до керівника кафедри з проханням про визнання результатів навчання за іншою ОП замість результатів вибіркової навчальної дисципліни у термін, визначений у пунктах IV.3, IV.6. Здобувач зобов'язаний до кінця відповідного семестру подати документи, що підтверджують результати навчання, які отримав. Уповноважений завідувачем кафедри вивчає подані здобувачем документи та пропонує на розгляд кафедри проект рішення щодо визнання здобутих здобувачем освіти результатів навчання. При позитивному рішенні відповідна інформація вноситься викладачем до залікової книжки.
12. Здобувач в односторонньому порядку не може відмовитись від вивчення вибраної ним дисципліни. Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач може бути відрахований з інституту.

V. Участь у волонтерській діяльності за рахунок кредитів дисциплін вільного вибору здобувачів

1. Відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», волонтерська діяльність – це добровільна, безкорислива, неприбуткова діяльність громадян, що здійснюється шляхом надання волонтерської допомоги (виконання робіт, надання послуг та надання іншої підтримки) людям, які її потребують. Волонтери – громадяни, що здійснюють діяльність у формі добровільної безоплатної допомоги різним верствам населення.
2. Головна мета волонтерської діяльності здобувачів вищої освіти – виявити серед студентської молоді тих, хто бажає займатися соціальною роботою з соціально-вразливою категорією населення, розвивати так звані «soft skills», виявлення та розвиток

організаторських, творчих, професійних здібностей молоді, здатності до взаємодопомоги, милосердя студентів, надання соціальної допомоги різним верствам населення.

3. Волонтери можуть залучатися до роботи за всіма напрямками волонтерської діяльності, зокрема:

- організація дозвілля молоді;
- залучення волонтерів до масових форм роботи;
- анкетування, опитування, соціологічні дослідження;
- проведення інтелектуальних і розважальних ігор;
- робота консультативних пунктів на базі різних закладів та на вулицях міста;
- проведення роботи серед молоді;
- навчання добровольців;
- проведення зустрічей з молодіжними аудиторіями;
- пропаганда здорового способу життя;
- соціальна профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі;
- організація та проведення благодійних акцій;
- залучення студентів до участі у благодійних акціях, які проводять громадські та державні установи, заклади соціальної сфери м. Берегова;
- інформаційно-аналітична діяльність;
- здійснення моніторингу та оцінка діяльності, консультативно-методична робота;
- інше.

4. Кожен здобувач інституту має право займатися волонтерською діяльністю. Здобувачі, які провели волонтерську діяльність, на основі довідки про це організації, яка відповідає за організацію та проведення волонтерської акції, має право отримати за волонтерську діяльність кредитів за рахунок дисциплін вільного вибору здобувачів. У довідці зазначаються: повна назва організації, яка відповідає за організацію та проведення волонтерської акції; вид волонтерської діяльності, дата і місце та термін проведення у годинах, прізвище, ініціали та підпис відповідальної особи, печатка. Кожен здобувач вищої освіти має право за термін навчання в інституті зарахувати в обсязі до 4 (чотирьох) кредитів ЄКТС за проведення волонтерської діяльності за рахунок дисциплін вільного вибору студентів.

5. Здобувачі, які бажають стати волонтерами, повинні повідомити про це відповідну кафедру та Відділ контингенту студентів у заяві про вибір дисциплін вільного вибору у період, що зазначено для вибору таких предметів у пунктах IV.4. і IV.7.

V. Прикінцеві положення

1. Дане положення набуває чинності згідно з наказом ректора, за рішенням Вченої ради інституту, і застосовується при розробленні та оновленні освітніх програм від 2023-2024 навчального року.

2. Наказом ректора за рішенням Вченої ради інституту до цього Положення можуть бути внесені зміни та доповнення, затверджується його нова редакція або скасовується Положення.